Міністерство освіти і науки України
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
Навчально-науковий інститут економіки та бізнес-освіти
Державна наукова установа «Інститут модернізації змісту освіти»
Поліський національний університет
Національна академія прикладних наук ім. Ігнація Мосціцького в Цеханові (Польща)
Даугавпільський університет (Латвія)
Мазовецька академія в Плоцьку (Польща)
Комратський державний університет (Молдова)
Академія прикладних наук імені Яна Амоса Коменського в Лешно (Польща)
Університет імені Адама Міцкевича в Познані (Польща)

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ: СВІТОВІ ТА НАЦІОНАЛЬНІ АСПЕКТИ

Матеріали ІІІ Міжнародної науково-практичної конференції
(м. Умань, 21 травня 2025 р.)

Умань
2025

УДК 330.34 (477+100) (06)
А43

Головний редактор:

Слатвінський М. А., кандидат економічних наук, доцент, директор Навчально-наукового інституту економіки та бізнес-освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

Редакційна колегія:

Чвертко Л. А., заступник директора з наукової роботи ННІ економіки та бізнес-освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Подзігун С. М., в. о. завідувача кафедри маркетингу, менеджменту та управління бізнесом Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Ящук Т. А., доцент кафедри маркетингу, менеджменту та управління бізнесом Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Рекомендовано до друку вченою радою
Навчально-наукового інституту економіки та бізнес-освіти
Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини
(протокол № 13 від 28 травня 2025 р.)

Актуальні питання розвитку економіки: світові та національні аспекти
А43 : матеріали ІІІ Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Умань, 21 трав. 2025 р.) / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини, Навч.-наук. ін.-т екон. та бізнес-освіти та [ін.] ; [голов. ред. М. А. Слатвінський ; редкол. Т. А. Ящук, С. М. Подзігун]. – Умань : Візаві, 2025. – 354 с.

Збірник містить наукові тези ІІІ Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні питання розвитку економіки: світові та національні аспекти», яка відбулася 21 травня 2025 р. на базі Навчально-наукового інституту економіки та бізнес-освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини. Матеріали відображають результати досліджень учених, викладачів, аспірантів та здобувачів вищої освіти з актуальних проблем розвитку економіки.

УДК 330.34 (477+100) (06)

Матеріали публікуються у авторській редакції.
За підбір і точність наведених фактів, цитат, даних, власних імен та іншої інформації несуть особисту відповідальність автори тез доповідей.

© Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, 2025

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. МАКРОЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

Бержанір А. Л.
СПРИЯННЯ РОЗВИТКУ ОСВІТИ ЯК НАПРЯМ СТРАТЕГІЇ СОЦІАЛЬНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА…… 11
В'юник О. В.
ПРІОРИТЕТИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ…….. 15
Гарник О. А., Бадьорко С. В.
РОБОЧИЙ КАПІТАЛ: АНАЛІЗ МЕТОДІВ УПРАВЛІННЯ ТА СТРАТЕГІЇ ОПТИМІЗАЦІЇ…… 18
Глущенко І. М.
МАКРОЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ФАХОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МАЙБУТНІХ БАКАЛАВРІВ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОГО ПРОФІЛЮ В УМОВАХ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ ТА ЇХ ВПЛИВ НА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК…….. 22
Масло А. І.
МАКРОЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ ФУНДАМЕНТАЛЬНОГО АНАЛІЗУ ОРГАНІЗОВАНИХ ТОВАРНИХ РИНКІВ…….. 25
Мельник В. В., Мусієнко О. С., Барков І. М.
БАНКІВСЬКА СИСТЕМА ЯК ВАЖЛИВИЙ ЕЛЕМЕНТ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ…….. 29
Павлюк А. А.
РОЗВИТОК МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА У СФЕРІ ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ…….. 32
Тарабановський П.
РОЛЬ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА В МЕХАНІЗМІ МОТИВАЦІЇ КРЕДИТУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ТОВАРОВИРОБНИКІВ…….. 36
Ткачук С. П., Загрибельний Д. А.
ПРИЙНЯТТЯ СТРАТЕГІЧНИХ РІШЕНЬ У ПРОЦЕСІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ…… 40
Ткачук С. П.
БЕЗПЕКА ПІДПРИЄМСТВ ОПТОВОЇ ТОРГІВЛІ: ФАКТОРИ ТА ЗАСОБИ ЇЇ ГАРАНТУВАННЯ…….. 45
Чирва Г. М., Лопушенко Я. В.
ЦИФРОВА СПАДЩИНА ВІЙНИ: ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ДЛЯ ЗБЕРЕЖЕННЯ ТА АНАЛІЗУ ДОКАЗІВ ВОЄННИХ ЗЛОЧИНІВ ДЛЯ МАЙБУТНІХ ПОКОЛІНЬ ТА ПРАВОСУДДЯ…… 48

Шепель О. С.
РОЛЬ ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ДОВГОСТРОКОВОГО ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ: МАКРОЕКОНОМІЧНИЙ ПІДХІД…… 52

СЕКЦІЯ 2. ІННОВАЦІЇ ТА ПІДПРИЄМНИЦТВО ЯК ОСНОВА ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ КРАЇНИ

Богашко О. Л., Головко О. М.
ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ МОТИВАЦІЇ ПЕРСОНАЛУ В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ…… 58
Заїчко І. В., Хижняк О. В.
ОСОБЛИВОСТІ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИЦІ……. 63
Ілляшенко С. М., Ілляшенко Н. С.
КОНФЛІКТИ В ІННОВАЦІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ: ІДЕНТИФІКАЦІЯ І СПОСОБИ РОЗВ'ЯЗАННЯ…… 67
Логінова О. А.
СТАРТАПИ ЯК КАТАЛІЗАТОРИ ІННОВАЦІЙНОЇ ЕКОНОМІКИ: РОЛЬ МОЛОДІЖНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ СТАЛОГО ЗРОСТАННЯ…… 70
Мельник В. В., Поштарук Є. О., Шклярук Р. О.
ПІДТРИМАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ЗА ДОПОМОГОЮ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ……... 73
Пилявець В. М., Захарчук О. Ю.
НЕОБХІДНІСТЬ АКТИВІЗАЦІЇ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ АГРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ……... 76
Підлісний Є. В., Ківа А. Д., Михайлевська С. Я.
ЕКОНОМІКО-ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ……. 81
Підлісний Є. В., Кравченко Б. В., Пожарницький В. Є.
ВИТРАТИ ПІДПРИЄМСТВА: СУТНІСТЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ…….. 84
Степовий С. М.
ВИКОРИСТАННЯ ВІЙСЬКОВИХ СТРАТЕГІЙ В УПРАВЛІННІ ІННОВАЦІЯМИ НА ПІДПРИЄМСТВІ……. 88
Яворська В. О.
БІРЖОВА ТОРГІВЛЯ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИМНИЦТВА…….. 92
Яніцький М. М.
СОЦІАЛЬНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО ЯК ІНСТРУМЕНТ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ-ЕКОНОМІСТІВ….. 95
Ящук Т. А., Турчіна М. В.
СУТНІСТЬ МАТЕМАТИЧНОГО МОДЕЛЮВАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ…… 99

Kaczmarczyk P.
THE USE OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE BY POLISH ENTERPRISES IN 2021–2024 – ANALYSIS OF THE DEVELOPMENT OF THE PHENOMENON OVER TIME, TAKING INTO ACCOUNT ECONOMIC ISSUES…….. 103

СЕКЦІЯ 3. ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ МЕНЕДЖМЕНТУ ТА МАРКЕТИНГУ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ

Бащенко Ю. О.
КЕРУВАННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНИМИ ЗМІНАМИ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ТА ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ……. 107
Бевз А. П.
ВПЛИВ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ НА ТРАНСФОРМАЦІЮ ЩОДЕННИХ РУТИН В УПРАВЛІНСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ…… 110
Білошкурська Н. В., Кифорук Л. С.
ЕКОНОМІЧНЕ ОБГРУНТУВАННЯ ШЛЯХІВ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИРОБНИЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ……. 115
Бурдейна О. О., Малярчук Н. Н.
РОЛЬ ТАЙМ-МЕНЕДЖМЕНТУ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ БАЛАНСУ МІЖ РОБОТОЮ ТА ОСОБИСТИМ ЖИТТЯМ…… 118
Вилєгжанін С. В.
УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ ІТ-ПРОЄКТІВ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСІВ ТА ПЛАТФОРМ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ…... 121
Гвоздєй Н. І., Рибчак В. І.
КОМПЛАЄНС-МЕНЕДЖМЕНТ: СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ… 123
Гуменюк А. В.
УПРАВЛІННЯ КОНФЛІКТАМИ В СОЦІАЛЬНИХ СИСТЕМАХ: ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА…… 128
Дячук В. А.
УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РИЗИКАМИ В ПРОЦЕСІ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ…… 131
Гарматюк О. В., Караман О. М.
ОСНОВНІ ПІДХОДИ ДО УПРАВЛІННЯ ПРОЄКТАМИ: ПЕРЕВАГИ І НЕДОЛІКИ…… 134
Князєва О. А.
СИСТЕМА ПРОАКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНОЮ СТІЙКІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА…… 138
Колісніченко М. М.
МЕНЕДЖМЕНТ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ТА МІЖНАРОДНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В СУЧАСНОМУ БІЗНЕСІ НА ПРИКЛАДІ (ПРАТ «РОШЕН»)…… 141

Корнієнко Т. О.
ФОРМУВАННЯ ТА ВПРОВАДЖЕННЯ МАРКЕТИНГОВИХ СТРАТЕГІЙ У ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ……. 144
Левицький Б. Я., Сухенко С. А., Кравцов В. В.
УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ БЕЗВІДХОДНОГО ВИРОБНИЦТВА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ В АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ…… 147
Лопушенко Я. В., Ящук Т. А.
ТАЙМ-МЕНЕДЖМЕНТ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ VUCA-СЕРЕДОВИЩА…….. 150
Лутай Л. А.
HR-МЕНЕДЖМЕНТ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ……. 155
Любивий О. М.
РОЗВИТОК КАДРОВОЇ ПОЛІТИКИ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ... 158
Михайляк О. Л., Малярчук Н. М.
ЕТИКА ВЕДЕННЯ БІЗНЕСУ……. 161
Немченко Т. А., Кошелєв А.
РОЛЬ СТРАТЕГІЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ У ЗАПОБІГАННІ ТА ПОДОЛАННІ КРИЗОВИХ СИТУАЦІЙ……... 164
Подзігун С. М.
MODERN ASPECTS OF PROJECT TEAM MANAGEMENT……. 167
Приймак Т. С.
МОТИВАЦІЙНИЙ МЕХАНІЗМ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ В УМОВАХ РИНКУ (НА ПРИКЛАДІ ТОВ «НОВА ПОШТА)……. 171
Савенко А. Ю.
СТРАТЕГІЯ І ТАКТИКА УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ У ПРОДОВОЛЬЧОМУ СЕКТОРІ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ…….. 174
Світовий О. М.
ЗАСТОСУВАННЯ ІНСТРУМЕНТІВ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В УПРАВЛІННІ ІТ-ПРОЄКТАМИ…… 177
Сидоренко Н. Р.
СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ІННОВАЦІЙНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЙНОЇ ЕКОНОМІКИ…… 180
Солом'яний О. О.
ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ В КОНТЕКСТІ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ ПІДПРИЄМСТВА…… 184
Сторожук О. В., Сокуренко О. Ю.
ВПЛИВ ГНУЧКОГО СТРАТЕГІЧНОГО ПЛАНУВАННЯ НА ФОРМУВАННЯ НОВІТНЬОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ІТ-КОМПАНІЙ….. 187

Томашевський Ю. М.
РОЗВИТОК БРЕНДИНГУ: ТРАНСФОРМАЦІЯ ПІДХОДІВ І СУЧАСНІ ТРАКТУВАННЯ…….. 190
Феденко Д. А.
ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ МАРКЕТИНГОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ В АГРАРНОМУ БІЗНЕСІ…….. 195
Фоменко Н. А.
МОДЕРНІЗАЦІЯ ІНСТИТУЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ КАДРОВИМ ПОТЕНЦІАЛОМ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ……. 198
Шведюк В. Ю.
СИСТЕМА МОТИВАЦІЇ ПЕРСОНАЛУ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ МЕТОД УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ……. 202
Ящук Т. А., Бурдейна О. О.
ВПЛИВ СТРАТЕГІЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ…….. 205
Ящук Т. А.
СУТНІСНІ ОЗНАКИ І КРИТЕРІЇ ЕФЕКТИВНОГО САМОМЕНЕДЖМЕНТУ…… 210
Chernov A. O.
THE ROLE OF MOTIVATION IN ENSURING THE CREATION OF AN EFFECTIVE PERSONNEL MANAGEMENT SYSTEM IN IT ENTERPRISES……. 214
Pacheva N. O.
SOCIAL AND LABOR RELATIONS IN WARTIME…… 216

СЕКЦІЯ 4. ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ НА НАЦІОНАЛЬНОМУ ТА МІЖНАРОДНОМУ РІВНЯХ
Вінницька О. А., Богоріл А. О.
УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМ ПОТЕНЦІАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА ЯК ЧИННИК ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ……... 220
Глуша А. С.
ПЕРЕВАГИ ВИКОРИСТАННЯ УКРАЇНСЬКИМИ КОМПАНІЯМИ Ф'ЮЧЕРСІВ НАД ФОРВАРДАМИ…….. 223
Кузнєцов О.
ПРІОРИТЕТНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДІВ ТРАНСФЕРТНОГО ЦІНОУТВОРЕННЯ…….. 226
Лукашенко Л. В.
МЕНЕДЖМЕНТ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ЗБРОЙНОГО КОНФЛІКТУ: ФІНАНСОВИЙ АСПЕКТ……. 230
Осадчук Н. В.
СУЧАСНИЙ СТАН ІПОТЕЧНОГО КРЕДИТУВАННЯ В УКРАЇНІ……. 234

Слатвінський М. А.
СТРАХОВИЙ ЗАХИСТ У ФІНАНСОВОМУ РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТІ. 237
Чвертко Л. А.
ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТІЙКОСТІ СТРАХОВОГО БІЗНЕСУ……. 240
Biloshkurskyi M. V.
NAVIGATING TAXATION DYNAMICS IN CRISIS: THE IMPACT OF MARTIAL LAW ON UKRAINE'S EXPORT-IMPORT OPERATIONS….. 243

СЕКЦІЯ 5. ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ

Бержанір І. А.
ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ СУМНІВНИХ ТА БЕЗНАДІЙНИХ БОРГІВ ПІДПРИЄМСТВА…… 247
Гайдучок Т. С.
ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ В УМОВАХ НЕСТАБІЛЬНОГО ЕКОНОМІЧНОГО СЕРЕДОВИЩА…….. 250
Демченко Т. А.
ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ТА АНАЛІЗУ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВИКЛИКІВ……... 255
Пінчук Т. А., Михайлович О. Ю.
БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК В УПРАВЛІННІ РИЗИКАМИ…….. 258
Цегельник Н. І.
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ АДМІНІСТРУВАННЯ МИТНИХ ПЛАТЕЖІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ……. 263
Чичук В. М.
ПРОЄКТНЕ НАВЧАННЯ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ЕКОНОМІЧННОЇ ІНФОРМАТИКИ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ…… 267

СЕКЦІЯ 6. ІНДУСТРІЯ ГОСТИННОСТІ: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Барвінок Н. В.
ЗНАЧЕННЯ КЛАСТЕРИЗАЦІЇ ТА ПАРТНЕРСТВА В ТУРИЗМІ У СУЧАСНИХ УМОВАХ…….. 271
Бричук Ю. В., Слатвінська Л. А.
ВПЛИВ ІНКЛЮЗИВНОГО УПРАВЛІННЯ НА ОРГАНІЗАЦІЙНУ КУЛЬТУРУ ТА РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ В ТУРИЗМІ……. 275
Бугеренко Д. О., Барвінок Н. В.
МІСЬКИЙ ТУРИЗМ МАЙБУТНЬОГО: ВІД ТРАНСПОРТНОЇ ДОСТУПНОСТІ ДО ВРАЖЕНЬ…… 278

Будзінський В. І.
ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ІНСТРУМЕНТ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ В ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ…… 282
Вітенко А. І., Чирва Г. М.
ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВ ТУРИСТИЧНОЇ СФЕРИ В УМОВАХ НЕСТАБІЛЬНОСТІ…….. 285
Джога О. В.
ФОРМУВАННЯ ЛОКАЛЬНОЇ КУХНІ ЧЕРКАСЬКОГО РЕГІОНУ……. 288
Збиранник О. М.
УПРАВЛІННЯ РЕКРЕАЦІЙНИМИ КОМПЛЕКСАМИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОГО КОНФЛІКТУ: ІНКЛЮЗИВНІСТЬ, БЕЗБАРЄРНІСТЬ І СТАЛИЙ ПІДХІД…….. 292
Кирилюк І. М., Бєлан О. В.
СВІТОВИЙ ДОСВІД ЗАСТОСУВАННЯ ВІДНОВЛЮВАЛЬНИХ ПРАКТИК У ТУРИСТИЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ…….. 295
Литвин О. В., Бростівський М. П.
СПЕЦІАЛІЗОВАНИЙ ТУРИЗМ ЯК НАПРЯМ РОЗВИТКУ РЕГІОНАЛЬНОГО ТУРИЗМУ……... 299
Лопушенко Я. В., Поворознюк І. М.
ІНКЛЮЗИВНИЙ ТУРИЗМ: СУЧАСНІ СТАНДАРТИ ОБСЛУГОВУВАННЯ ОСІБ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ……. 302
Настенко А. М., Нещадим Л. М.
СУЧАСНІ ПІДХОДИ ЩОДО ВДОСКОНАЛЕННЯ МЕНЕДЖМЕНТУ В ГОТЕЛЬНОМУ ГОСПОДАРСТВІ……. 307
Нещадим Л. М.
ВПЛИВ ЕКОЛОГІЧНИХ ЧИННИКІВ НА ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ПОСЛУГ У ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОМУ ГОСПОДАРСТВІ……. 310
Пісецький М. М.
ГЕОЕКОНОМІКА ТУРИЗМУ ЯК ІНСТРУМЕНТ АДАПТАЦІЇ ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ ДО ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ…….. 314
Поворознюк І. М.
АНТИКРИЗОВЕ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ В ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ…… 318
Рева А. В., Джога О. В.
ВПЛИВ РЕАЛІЗАЦІЇ БРЕНДОВОЇ ПРОДУКЦІЇ НА ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ……... 321
Слатвінська Л. А.
УПРАВЛІННЯ ОРГАНІЗАЦІЄЮ РЕКРЕАЦІЙНИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ…… 324

Слатвінська Л. А., Булишко Р. Є.
УПРАВЛІННЯ ЗМІНАМИ В ДІЯЛЬНОСТІ ТУРИСТИЧНИХ АГЕНЦІЙ ТА ТУРОПЕРАТОРІВ НА РИНКУ УКРАЇНИ……. 327
Слатвінська Л. А., Журавка Я. А.
УПРАВЛІННЯ ГОТЕЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ РЕГІОНУ В КОНТЕКСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ…… 329
Слатвінська Л. А., Марушкевич В. А.
ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ЗАКЛАДАХ ШВИДКОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ АНТИКРИЗОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ…… 332
Смеречанський Р. Р., Барвінок Н. В.
ПЕРЕЗАВАНТАЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО ТУРИЗМУ В УМОВАХ ВІЙНИ ТА ТРАНСФОРМАЦІЯ ГАЛУЗІ…….. 336
Суліма Л. В.
ЕТИКЕТНІ МОВНІ ФОРМУЛИ У СФЕРІ ГОСТИННОСТІ: ТРАДИЦІЇ ТА СУЧАСНІ ПРАКТИКИ В УКРАЇНІ……... 341
Тимчук С. В.
ТЕНДЕНЦІЇ ВИКОРИСТАННЯ РОСЛИННИХ АЛЬТЕРНАТИВ У ХАРЧУВАННІ: ТОВАРОЗНАВЧИЙ АСПЕКТ……... 345
Поворознюк І. М., Хомів Б. Г.
НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ГОТЕЛЬНОГО БІЗНЕСУ…… 348
Якименко-Терещенко Н. В., Состіна С. В.
УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВА ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА В УМОВАХ КРИЗИ…….. 352

3. Михайлюк О. Л., Нєчева Н. В. Дослідження особливостей процесу кластеризації туристичної сфери Європи. *Розвиток продуктивних сил і регіональна економіка.* 2020. №1(72). С. 43–56. DOI: https://doi.org/10.33987/vsed.1(72).2020.43-56.

ВПЛИВ ІНКЛЮЗИВНОГО УПРАВЛІННЯ НА ОРГАНІЗАЦІЙНУ КУЛЬТУРУ ТА РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ В ТУРИЗМІ

Бричук Ю. В., *здобувачка вищої освіти,*
Слатвінська Л. А., *канд. екон. наук, доцент,*
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

У сучасному світі туристична галузь є не лише потужним економічним сектором, а й важливою соціокультурною платформою, яка сприяє міжкультурній взаємодії, підтримує зайнятість та забезпечує розвиток громад. В умовах глобалізації, соціальної нерівності, викликів війни та міграції важливо впроваджувати інклюзивне управління як новий підхід до організації туристичної діяльності. Інклюзивне управління передбачає створення умов для рівного доступу до можливостей для всіх працівників, незалежно від статі, віку, національності, фізичних здібностей чи соціального статусу, а також просування здорової організаційної культури. На практиці на туристичних підприємствах це дозволяє не тільки підвищити згуртованість колективу. Особливо важливо дослідити, як інклюзивні принципи впливають на внутрішнє середовище організації та результати її діяльності. Вивчення цього впливу на основі рекомендацій експертів галузі [1, 2, 3] дозволяє окреслити нові шляхи розвитку туристичного бізнесу в умовах сучасних суспільних викликів.

Інклюзивне управління в туристичній галузі має суттєвий вплив на ключові аспекти результативності організацій. Впровадження офіційної політики інклюзії є першим кроком до систематичного управління різноманітністю в туристичних організаціях. Такі документи повинні встановлювати стандарти рівного ставлення до працівників і клієнтів незалежно від статі, віку, расової чи етнічної приналежності, стану здоров’я або соціального статусу. Вони повинні

включати процедури боротьби з дискримінацією та механізми реагування на випадки її недотримання. Політика інклюзії має відповідати чинному законодавству України та міжнародним стандартам. Її наявність є показником прозорості та соціальної відповідальності організації.

Підвищення обізнаності персоналу щодо принципів інклюзії є ключовою умовою створення сприятливого внутрішнього середовища. Необхідно проводити регулярні тренінги з питань толерантності, роботи з людьми з інвалідністю, гендерної рівності та міжкультурної взаємодії. Навчання має бути практичним, з прикладами реальних життєвих ситуацій, щоб персонал міг адекватно реагувати на потреби різних клієнтів. Також важливо розвивати навички емпатії, клієнтоорієнтованості та конструктивного спілкування. Кваліфікований, навчений персонал створює позитивний імідж компанії та підвищує якість обслуговування.

Інклюзивне середовище неможливе без фізичної доступності туристичних об’єктів для всіх категорій відвідувачів. Необхідно передбачити пандуси, спеціальні підйомники, доступні туалети, навігацію шрифтом Брайля та інші безбар’єрні елементи. Також слід враховувати потреби людей з когнітивними порушеннями, людей похилого віку або батьків з маленькими дітьми. У сфері онлайн-сервісів важливо адаптувати веб-сайти для користувачів з порушеннями зору та слуху. Така доступність не тільки відповідає вимогам соціальної справедливості, але й розширює клієнтську базу [4].

Представництво різних соціальних груп в управлінні туристичними підприємствами сприяє прийняттю більш зважених і справедливих управлінських рішень. Це можуть бути жінки, люди з інвалідністю, представники національних меншин та молодь. Їхній досвід дозволяє краще враховувати інтереси широкого кола клієнтів та працівників. Залучення різних груп до прийняття рішень допомагає гнучкіше реагувати на суспільні запити та розробляти інноваційні підходи. Така практика підвищує довіру до організації з боку клієнтів, партнерів та громади.

Ефективне впровадження інклюзивного управління вимагає постійного моніторингу результатів. Необхідно регулярно оцінювати задоволеність працівників і клієнтів, аналізувати скарги та перевіряти дотримання політики інклюзії. Для цього можна використовувати анонімні опитування, інтерв’ю, індекси інклюзії та зовнішній аудит.

Отримані дані мають стати основою для коригування стратегій та вдосконалення практик. Моніторинг – це не контроль, а інструмент сталого розвитку та ефективності.

Партнерство, співпраця з неурядовими організаціями дозволяє туристичному бізнесу залучати експертів, волонтерів та партнерські ресурси для реалізації інклюзивних програм. Неурядові організації можуть надавати консультації, проводити тренінги та допомагати у створенні доступного середовища. Таке партнерство сприяє соціальному діалогу та глибшому розумінню потреб різних груп населення. Це також створює позитивний імідж компанії як активного учасника суспільного життя. Як наслідок, туристична компанія розвивається як соціально відповідальний і сталий бізнес.

Отже, інклюзивне управління – це сучасний і необхідний підхід до розвитку туристичного бізнесу, що дозволяє поєднувати економічну ефективність із соціальною відповідальністю. В умовах глобальних змін, посилення соціальної нерівності, наслідків війни та демографічних змін впровадження інклюзивних принципів сприяє створенню толерантного та безпечного середовища як для працівників, так і для клієнтів. Ключовими елементами ефективного впровадження інклюзивного підходу є розробка внутрішньої політики, навчання персоналу, адаптація інфраструктури, участь соціально різноманітних груп в управлінні, системний моніторинг та партнерство з громадськими організаціями. Така модель управління дозволяє туристичним організаціям не тільки відповідати сучасним етичним стандартам, але й отримати стратегічні переваги на конкурентному ринку.

Список використаних джерел:

1. Державне агенство розвитку туризму України. URL: https://www.tourism.gov.ua/ (дата звернення 05.05.2025).

2. Європейська туристична комісія. URL: https://etc-corporate.org/ (дата звернення 05.05.2025).

3. UN Tourism. URL: https://www.unwto.org/ (дата звернення 05.05.2025).

4. Слатвінська Л. А. Перспективи розвитку інклюзивного туризму в Україні. *Державне управління: удосконалення та розвиток.* 2020. №5. URL: http://www.dy.nayka.com.ua (дата звернення 05.05.2025).